

Opetusministeriö

Undervisningsministeriet

Utbildning

Forskning

Kultur

Idrott

Ungdom

ÅRSÖVERSIKT 2006

*Utbildning
Kultur*

2006

VISION

Finland är ett nordiskt välfärdssamhälle där utbildning, kultur och vetenskap är de centrala framgångsfaktorerna för medborgarnas välfärd och landets ekonomi och utvecklingsnivå.

VERKSAMHETSIDÉ

Undervisningsministeriet svarar som en del av statsrådet för utvecklingen och det internationella samarbetet när det gäller utbildnings-, forsknings-, kultur-, idrotts- och ungdomspolitik. Ministeriet främjar bildning och kultur, skapar förutsättningar för kunskap och kompetens, livslångt lärande, kreativitet och medborgarnas deltagande och välfärd.

STRATEGISKA NYCKELOMRÅDEN INOM UNDERVISNINGSMINISTERIETS VERKSAMHETSOMRÅDE

•
Att trygga utbildningsmässig och kulturell jämställdhet

•
Att skapa ett kreativt och innovativt samhälle av hög klass

•
Att främja individens levnadslopp, livslångt lärande och välmående

•
Att öka möjligheterna till delaktighet och deltagande

•
Att arbeta aktivt på det internationella planet

•
Att förbättra verksamhetsområdets resultat

NYHETS RUBRIKER 2006

Januari: Helsingfors universitetsbibliotek blir nationalbibliotek | Bidragen till idrottsorganisationerna ökar | Tio medlemmar väljs till andra perioden av nätverket för barnkulturcenter

Februari: Elektroniskt ansökningssystem för andra stadiet | Över 3,6 miljoner euro i bidrag till kulturevenemang | Projektet Barn och media: Positiv mediefostran och trygg medieanvändning

Mars: Den nya ungdomslagen träder i kraft | Helsingfors universitet får molekylärmedicinsk forskningscentral

April: Regeringens utbildningspolitiska redogörelse till riksdagen: Utbildningens kvalitet och internationalisering utmaning för de kommande åren

Nyhets

Maj: Undersökningar om VM i friidrott 2005: Storevenemang ger möjlighet att förbättra ekonomin och kompetenskapitalet | EU:s undervisningsministrar nådde enighet om programmet för livslångt lärande | Den ortodoxa kyrkans självstyre förstärks

Juni: Europaskola föreslås i Helsingfors | Åbo Finlands kandidat i valet av Europas kulturhuvudstad 2011 | Åtta nya forskarskolor grundas och 111 gamla fortsätter

Juli: Aktivt medborgarskap är temat för ungdomsforskare vid undervisningsministeriets första konferens under EU-ordförandeskapet i Hyinge.

Augusti: Harri Skog tillträdde som kanslichef vid undervisningsministeriet | Programmet KiVa Skola mot mobbning utvecklas vid Åbo universitet.

September: Ledarna för ungdomsväsendet inom EU sammanträdde i Saariselkä | Upphovsrättslagen ändras: Ersättning till upphovsmännen för utlåning från allmänna bibliotek | Ökade anslag till förmiddags- och eftermiddagsverksamheten

Oktober: Enligt OECD:s bedömning behöver de finländska högskolorna reformeras | Den strukturella utvecklingen av universiteten går vidare | Åldersgränssklassificeringen för bildprogram utökas med åldersgränsen 13 år

November: Finland får nytt nordiskt kulturinstitut | Kalliomäki: Bättre konkurrenskraft genom reform av utbildningen och forskningen vid universiteten | Finlands proposition antogs av EU: Arbetsgrupp utreder rollen av idrottsrörelser inom unionen

December: Priset för Årets ungdomskommun gick till Uleåborg | Byggnästarutbildning inleds vid sex yrkeshögskolor | Saarela: Unescos konvention om kulturell mångfald är ett framsteg för internationellt samarbete på området | EU:s undervisningsministrar sammanträdde i Helsingfors

rubriker

INLEDNING

KANSLICHEF HARRI SKOG

Det finländska samhället besitter goda förutsättningar för att kunna konkurrera på det kulturella, sociala och ekonomiska planet. Till dess starka sidor hör ett högkvalitativt utbildnings- och innovationssystem samt kulturell kreativitet. De skapar förutsättningar för vidareutveckling av välfärden och konkurrenskraften.

Särskilda utmaningar för undervisningsministeriets förvaltningsområde är globaliseringen, förändringen av befolkningens åldersstruktur, arbetskrafts- och arbetslivsutvecklingen samt sociala och kulturella förändringar. Det gäller att garantera att det finns tillräckligt med kunskap och kunniga individer för att trygga dels den ekonomiska tillväxten, dels tillgången och kvaliteten på de önskade välfärdstjänsterna. I all verksamhet måste vi fästa speciell uppmärksamhet såväl vid att stärka kompetensen, kreativiteten och innovativt tänkande som vid internationellt samarbete.

Arbetet inom utbildnings-, forsknings- och kulturpolitiken för att främja den internationella konkurrenskraften fort-

satte 2006. Betingelserna för kreativ verksamhet förbättrades. Kreativitetsstrategin som ingick i regeringsprogrammet, *Elva steg mot ett kreativt Finland*, färdigställdes. Åtgärder sattes in för att stärka forskarutbildningen och möjligheterna till forskarkarriär. Utgifterna för forskning och utveckling uppgick till 3,43 procent av bruttonationalprodukten, vilket är i stort sett detsamma som året innan. Förutsättningarna för den kreativa ekonomin stärktes genom att bland annat inrätta ett nätverk för att främja kulturexporten samt stärka produktutvecklingen av digitalt kulturinnehåll och finansieringen av kulturexporten.

Inom alla utbildningsstadijer gjordes insatser för att minska antalet avbrutna studier och satsa på att studenterna fullföljer utbildningen.

Barn och ungdomars välfärd främjades genom olika åtgärder. Det timantal som berättigar till statsunderstöd inom morgon- och eftermiddagsverksamheten utökades från tre till fyra timmar per dag. För att förbättra välbefinnande i skolorna

Här starkar

och bekämpa utslagning inleddes en omfattande åtgärdshelhet som genomförs under en längre tidsperiod.

Yrkesprov infördes i den grundläggande yrkesutbildningen, och inlärnin- gen på arbetsplatserna stimulerades genom ett stödprogram för inlärnin- gen i arbetet. De europeiska ministrarna med ansvar för yrkesutbildningen antog Helsingforskommunikén som syftar till att skapa mer rörlighet inom den yrkesinriktade utbildningen och underlätta erkännandet av tidigare förvärvad kompetens.

I enlighet med sina mål skar många yrkeshögskolor ner på antalet utbildningsprogram, omorganiserade programmen till bredare och effektivare helheter samt avtalade om arbetsfördelningen med andra yrkeshögskolor. Under året förbereddes även sammanslagningar av yrkeshögskolor.

Antagningen av studerande till universiteten förenklades och arbetet för att utveckla undervisningen gick vidare. Målet är att förkorta studietiderna och förlänga arbetskarriärerna. Universiteten ut-

arbetade åtgärdsprogram för strukturell utveckling, och projektfinansieringen fokuserades på långsiktiga nationella utvecklingsprojekt och den strukturella utvecklingen av högskolorna. De strukturella utvecklingsprojekten var riktade på att stöda spetsforskningssammanslutningar, elektronisk ärendehantering och universitetens samarbete.

Antalet examina som avlades inom vuxenutbildningen ökade. Utbildningsutbudet till den arbetsföra vuxna befolkningen breddades och informationshandedlingen effektiviserades.

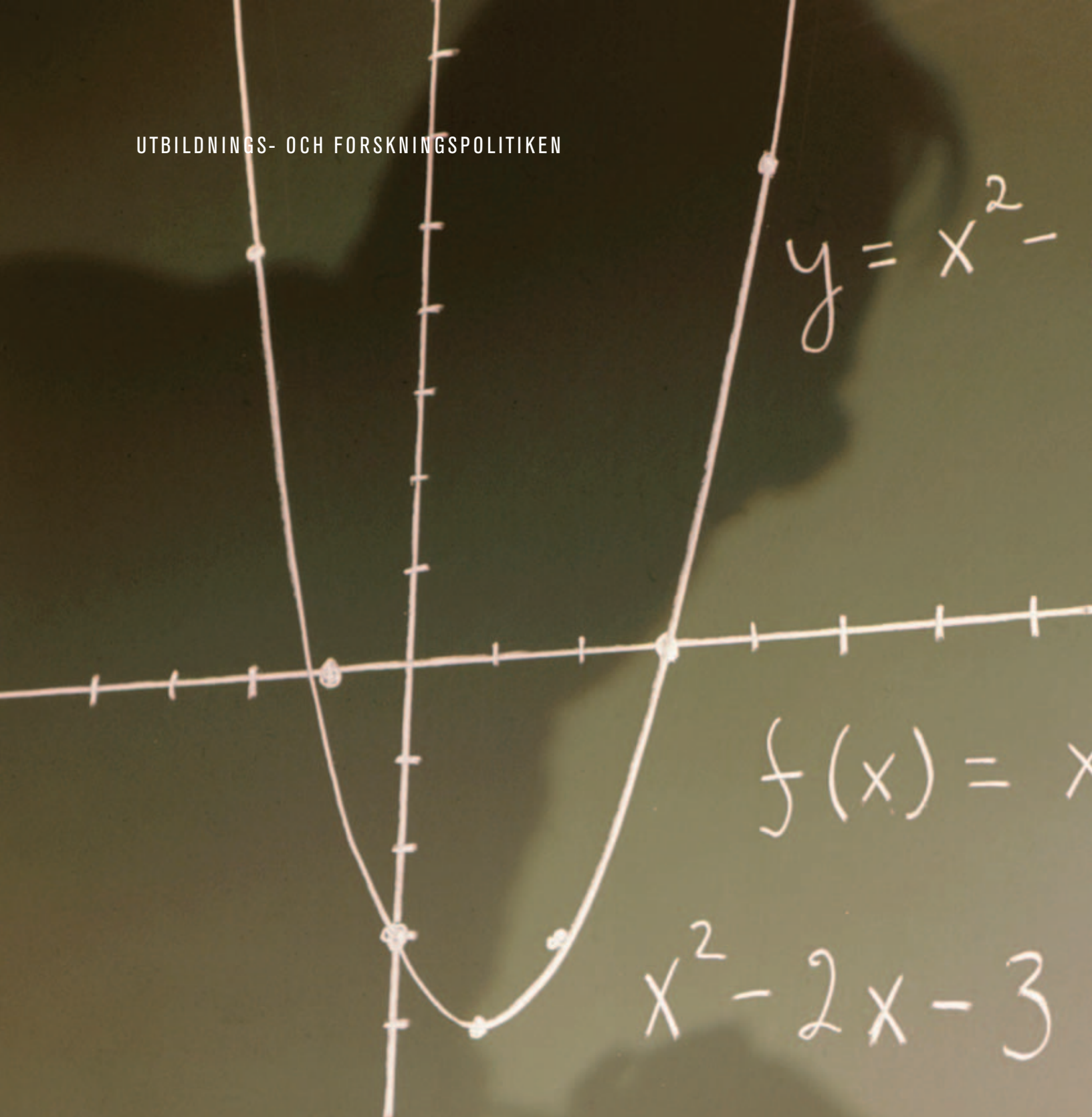
Statsandelssystemet för teatrarna, orkestrarna och museerna utvecklades. Konst och kulturarv gjordes bättre tillgängliga för allmänheten. Bibliotekstjänsterna sågs över i syfte att skapa alternativa lösningar med tanke på bibliotekens nya roll vid kommun- och servicestruktureformerna. Barns och ungdomars mediekompetens samt uppbyggnaden av en trygg mediemiljö stöddes genom olika åtgärder.

Finländarna uppmuntrades att delta i idrottsverksamhet och byggande av idrottsanläggningar understöddes. Finländsk hälsomotion rön- te erkännande då Världshälsoorganisationen WHO tilldelade programmet I form för livet ett pris för bekämpning av fetma genom motion.

EU-ordförandeskapet uppfyllde de mål som uppställts för undervisningsministeriets förvaltningsområde. Under Finlands ordförandeskap träffades fleråriga avtal om samarbete inom utbildning, kultur och ungdomspolitik samt inleddes kultursamarbete mellan EU och Ryssland inom ramen för den s.k. Kajanaprocessen. EU:s undervisningsministrar sammanträdde i Helsingfors.

Förändringarna i omvärlden kräver att ministeriet axlar en mer framträdande strategisk roll i beredningen av politiska beslut och i styrningen av förvaltningsområdet. Undervisningsministeriets verksamhet och organisation utvecklas enligt undervisningsministeriets utvecklingsprogram för åren 2007–2011, som färdigställdes 2006.

e kompetens

$$y = x^2 -$$

$$f(x) = x$$

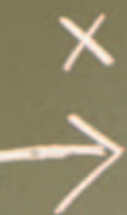
$$x^2 - 2x - 3$$

$$x =$$

$$2x - 3$$

Utbildning Forskning

$$x^2 - 2x - 3$$

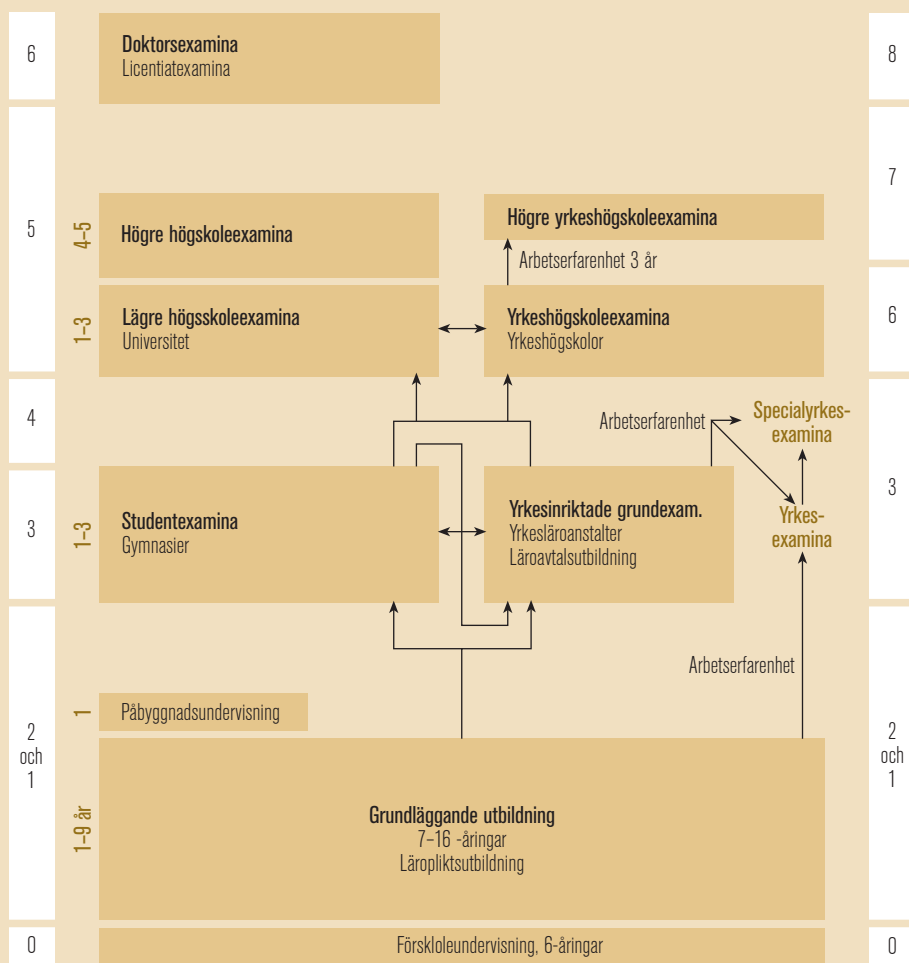
Åtgärder till att motverka avbrutna studier och förbättra genomströmningen i skolorna avser att motverka effekterna av förändringarna i befolkningens åldersstruktur och i arbetskraften. För att förbättra elevernas välbefinnande och bekämpa utslagning i skolorna inleddes en omfattande serie åtgärder som genomförs under en längre tidsperiod. Strukturutvecklingen vid högskolorna gick vidare.

$$= 0$$

$$= \frac{2 \pm \sqrt{(-2)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-3)}}{2 \cdot 1}$$

UTBILDNINGSPOLITIKEN

UTBILDNINGSSYSTEMET I FINLAND

ISCED-klassificering
 0 Förskoleutbildning
 1-2 Utbildning på lägre och högre grundnivå
 3 Utbildning på mellannivå
 4 Utbildning efter mellannivå
 5 Utbildning på högre nivå
 6 Forskarutbildning

Undervisningsförvaltningens utbildningsklassificering
 0 Förskolenivå
 1-2 Grundnivå
 3 Andra stadiet
 6 Lägre högskolenivå
 7 Högre högskolenivå
 8 Forskarutbildning

Varje skolavbrott är ett för mycket

Andelen ungdomar som efter den grundläggande utbildningen fortsätter direkt till annan utbildning har ökat stadigt och nådde 95,1 procent 2005. Den positiva trenden antas ha fortsatt även 2006. Målet är att andelen ungdomar som utbildar sig vidare efter grundskolan ökar till 96 procent före 2008.

Antalet ungdomar som inte fullgjort sin läroplikt eller fått avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen har gått tillbaka något från tidigare år. I internationell jämförelse fullgör en mycket stor andel ungdomar sin läroplikt. Ändå har en del av dem bristfälliga färdigheter för fortsatta studier, vilket höjer risken för att studierna avbryts i ett senare skede. För att minska antalet avbrott och förebygga utslagning har man lanserat ett åtgärdsprogram i de högre årskurserna i grundskolan. Åtgärderna går ut på flexibel grundläggande utbildning som fokuserar på att aktivera utslagna elever.

Gymnasiestudier avbryts sällan

Bland utbildningsformerna efter grundskolan har gymnasieutbildningen den lägsta avbrottsprocent, som under de senaste åren stabiliserat sig på omkring 2 procent. Omkring 84 procent av gymnasieeleverna går ut gymnasiet på tre år.

Studentexamen förnyades så att realprovet delades upp i separata prov för varje realämne. Reformen har ökat realämnens betydelse i examen. Vid studentexamen 2006 skrevs flest prov i historia (6 144), geografi (5 576), biologi (4 537) och fysik (4 141).

Färre avbrott i yrkesutbildningen

I yrkesutbildningen har antalet avbrott dalat stadigt under hela årtiondet. Läsåret 2004–2005 avbröt 10,6 procent av de studerande en utbildning för yrkesinriktad grundexamen. Av dem gick 9,5 procent inte vidare med studier inom andra sektorer i utbildningssystemet. Den nedgående trenden förväntas ha fortsatt 2006.

Av de studerande som inledde sina studier 2000 och 2001 hade omkring 60 procent avlagt grundexamen inom tre och ett halvt år. Trots att avbrotten har minskat, har andelen studerande som fullgör sina studier inte ännu börjat öka. Detta beror bland annat på att specialstuderande och studerande i behov av andra stödåtgärder har blivit fler. Studerande som studerar parallellt för yrkesinriktad grundexamen och studentexamen är allt fler och deras studietider är längre än genomsnittet. Andelen studerande som fullföljer utbildningen kan antas ha ökat något 2005 och 2006.

Åtgärder som satts in för att motverka avbrott i yrkesutbildningen har burit frukt. Färre avbrott och en effektivare genomströmning inverkar också på resultatfinansieringen till utbildningsanordnaren, som från och med början av 2006 ingår i det kalkylerade finansieringssystemet.

Yrkeshögskoleexamen avläggs på fem år

Andelen avbrutna studier vid yrkeshögskola har hållits konstant. Detsamma gäller genomströmningen; den normala studietiden förefaller vara fem år.

SKOLELEVER, STUDERANDE OCH EXAMINA¹

	2004	2005	2006	Förändring 05-06
Förskoleundervisning				
Elevantal	58 400	57 940	57 930	-10
Grundläggande utbildning				
Nya elever	59 830	57 550	58 000	450
Utfärdade avgångsbetyg	63 830	63 760	66 000	2 240
Elevantal	581 080	578 110	568 720	-9 390
Gymnasieutbildning				
Nya studerande	40 590	39 550	38 100	-1 450
Avlagda studentexamina ²	34 650	34 340	32 830	-1 510
Studerandeantal	118 530	116 350	114 140	-2 210
Grundläggande yrkesutbildning³				
Nya studerande	60 350	61 850	62 500	650
Avlagda examina	36 600	37 220	38 000	780
Studerandeantal ⁴	143 780	146 050	149 670	3 600
Yrkesinriktad tilläggsutbildning⁵				
Nya studerande	25 800	29 170	31 000	1 830
Avlagda examina	13 040	14 340	15 500	1 180
Antalet elever inom utbildning i skolform ⁶	24 000	28 400	30 000	1 600
Antalet elever inom utbildning i läroavtalsform	18 940	19 770	20 170	400
Grundexamina vid yrkeshögskola⁷				
Personer som inlett studier	32 690	33 260	32 370	-890
Avlagda examina	20 670	21 140	20 770	-370
Studerandeantal	116 830	116 700	115 760	-940
- därav utländska studerande	3 730	3 930	4 600	670
Högre yrkeshögskoleexamina⁶				
Personer som inlett studier	240	630	1 380	750
Avlagda examina	180	150	-30	
Studerandeantal	610	1 050	2 070	1 020
Grundexamina vid universitet⁸				
Nya studerande	20 970	20 786	20 150	-636
Avlagda lägre högskoleexamina	2 717	2 913	3 814	901
Avlagda högre högskoleexamina	12 588	12 920	13 128	208
Studerandeantal	149 167	151 030	152 164	1 134
- därav utländska studerande	3 048	3 221	4 000 ⁹	780
Doktorsexamina vid universitet¹⁰				
Avlagda examina	1 399	1 422	1 409	-13
Studerandeantal	22 110	22 200	21 900	-300
- därav utländska studerande	1 500	1 660	1 850	190

Källa Statistikcentralen, om inget annat anges. | 1 - Utbildning inom undervisningsförvaltningen. Uppgifterna för 2005 om nya studerande inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningen, utfärdade avgångsbetyg inom den grundläggande utbildningen, avlagda examina inom den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningen samt utländska studerande är uppskattningar. Studerandeantalen för förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, den grundläggande yrkesutbildningen, grundläggande yrkesutbildning som ordnas genom läroavtalsutbildning samt yrkeshögskolornas grund- och påbyggnadsexamen är studerandeantal enligt statsandelssystemet. | 2 - IB-gymnasieexamina och Reifeprüfungsexamina ingår inte. | 3 - Omfattar sådan utbildning i skolform och läroavtalsform som leder till en yrkesinriktad grundexamen samt sådan utbildning enligt läroavtalsgrunderna som förbereder för fristående examen. | 4 - Inkluderar även studerande i annan utbildning än sådan som leder till examen. | 5 - Omfattar sådan utbildning i skolform och läroavtalsform som leder till yrkesexamen och specialyrkesexamen. | 6 - Antalet studerande baserar sig på Statistikcentralens insamlade uppgifter. En del av ökningen i antalet beror på ändringar i statistikföringen från och med början av år 2004. | 7 - Uppgifterna om nya studerande och examina är hämtade ur databasen AMKOTA. | 8 - Omfattar studerande och examina för lägre och högre högskoleexamen, källa databasen KOTA. | 9 - Uppskattning som baserar sig på preliminära uppgifter. | 10 - Omfattar alla postgraduala studerande (även licentiater), källa databasen KOTA.

UTBILDINGS- OCH FORSKNINGSPOLITIKEN

OFFENTLIGA UTBILDNINGSKOSTNADER (2005 uppskattning)	2002	2003	2004	2005
Offentliga utbildningskostnader, milj. euro	8 934	9 359	9 776	10 042
BNP-andel	6,2 %	6,4 %	6,4 %	6,4 %

ELEVER SOM GÅTT UT GRUNDSKOLAN OCH OMEDELBART FORTSATT I UTBILDNING	2002	2003	2004	2005
Yrkesutbildning (%)	37,6	37,0	38,4	39,4
Gymnasieutbildning (%)	54,8	55,1	54,1	53,3
Grundskolans tionde klass (%)	2,6	2,4	2,5	2,5
De som fått tillträde till utbildning som leder till examen eller till påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen				
Sammanlagt, procent	94,2	94,5	95,0	95,1
Sammanlagt, elever	57 900	57 550	60 400	60 200

AVBRUTNA STUDIER INOM UTBILDNING SOM LEDER TILL EXAMEN (%) ¹	2003	2004	2005
Gymnasieutbildning ¹	2,0	1,9	2,0
Grundläggande yrkesutbildning ²	10,2	9,7	9,5
Yrkehögskolestudier	6,2	6,3	6,4
Universitetsutbildning	4,5	4,3	4,7

1 - Utbildning inom utbildningsförvaltningen. Situationen ett år senare för personer som studerat i september. Personer som helt avbrutit sina studier och som inte placerar sig på annat håll inom utbildningssystemet. | 2 - Statistiken innehåller inte fristående examina som förbereder för yrkesinriktad grundexamen, läroavtalsutbildning eller utbildning inom specialläroanstalt.

MEDIANÅLDER FÖR PERSONER SOM AVLAGT HÖGSKOLEEXAMEN	2003	2004	2005
Yrkehögskoleexamen ¹	25,0	25,1	25,1
Högre högskoleexamen	27,3	27,3	27,3

1 - Utbildning för unga

SYSSELSÄTTNINGSLÄGE FÖR UTEXAMINERADE (%)	2003	2004	2005
Grundskola	15,7	15,8	-
Studentexamen	37,9	38,6	39,9
Yrkesinriktad examen på andra stadiet	67,3	67,6	69,3
Yrkehögskoleexamen	85,6	85,5	86,1
Högre högskoleexamen	86,7	85,8	86,7
Doktorsexamen	89,2	89,5	89,5

Preliminära uppgifter för år 2005

Var tredje nyantagen universitetsstuderande har tagit studenten samma år

Något fler än var tredje av dem som tog emot en studieplats vid universitet vid huvudentagningen 2006 hade tagit studenten samma år. Medelåldern hos de nyantagna var 21 år.

Antagningen av studerande förenklades och undervisningen utvecklades vidare. Avsikten är att dra ner inträdesåldern i högskoleutbildning med ett år före 2008 och examensåldern med minst ett år före 2012. Medelåldern hos högskoleexaminerade antas ha sjunkit något 2006. Åtgärderna syftar till att förkorta studietiderna och förlänga arbetskarriärerna.

Utvecklingen av examensstrukturen och studierna vid universiteten fortsattes. Läsåret 2005–2006 införde universiteten tvåstegsexamen inom alla discipliner utom medicin och odontologi. Individuella studieplaner (ISP), som stöder studiehandledningen och studieförloppet, har blivit en del av rutinerna vid universiteten. Studieplanerna har likväl ännu inte haft någon synlig effekt på universitetsstuderandes medelålder eller genomsnittliga examensålder.

År 2005 tog det i genomsnitt 6 år att avlägga en högre högskoleexamen, och medianåldern vid högre högskoleexamen var 27,3 år och vid doktorsexamen 36 år.

Ju högre examen, desto bättre sysselsättningsmöjligheter

De utexaminerades möjligheter att få sysselsättning korrelerar med utbildningsnivån. Sämst är läget för dem som kommer ut på arbetsmarknaden med endast grundskoleutbildning i bagaget. Enligt den senaste statistiken har situationen förbättrats för personer med yrkesexamen medan den har försämrats något för personer

Utbildning Forskning

med högskoleexamen. Den sammanlagda andelen personer som sysselsatts eller fortsatt studera har utvecklats i samma riktning.

Av dem som tog studenten 1999 inledde knappt var tredje högskolestudier samma år. Två år senare hade andelen stigit till 70 procent och 2004, d.v.s. fem år senare, till 80 procent.

Utbildningspolitiska medel stimulerade entreprenörskap, informationssamhällskompetens och medborgarinflytande Läroavtalsutbildning för företagare omfattade i genomsnitt 2 990 studerande. Antalet ökade med cirka 29 procent från året innan. Högskoleexaminerades beredskap att blir företagare har stärkts genom att tillhandahålla företagarfostran och –utbildning. Högskolorna har tagit fram studiehelheter som stöder entreprenörskap. Entreprenörsperspektivet har också integrerats i utvecklingsmålen för universitetens forskarutbildning. Många av universitetet och yrkeshögskolorna har satsat på att tillgodogöra sig forskningsrön och driva företagaskuvöser och vetenskapsparkar. Av personer med yrkeshögskoleexamen eller högre högskoleexamen är omkring 2 procent företagare.

År 2005 var 93 av läroinrättningarna fast uppkopplade mot nätet, inklusive samtliga högskolor. Antalet datastuderande vid yrkeshögskolorna hade dalat från inemot 7 900 studerande (2003) till omkring 6 900 studerande (2006). År 2005 studerade omkring 8 796 personer datavetenskap vid universitetet, vilket motsvarar knappt 5 procent av alla studerande.

Projektet Engagerade elever – en samverkande skola, som engagerat 80 kommuner och samtliga av universitetens

PERSONER SOM MOTTAGIT STUDIEPLATS VID UNIVERSITET PER ÅLDERSKATEGORI (%)

	2003	2004	2005	2006
19 år eller yngre	27	27	27	28
20–24 år	48	46	46	44
25 år eller äldre	25	27	27	28

RÖRLIGHET BLAND UNIVERSITETSSTUDERANDE

	2004	2005	2006
Utländska grundexamensstuderande	3 048	3 221	4 000
Utländska påbyggnadsstuderande	1 579	1 663	1 900*
Över 3 mån int. utbyte från Finland, grundexamensstuderande	4 077	4 497	4 469
Över 3 mån int. utbyte till Finland, grundexamensstuderande	4 242	4 552	4 784

* Uppskattning på basis av preliminära uppgifter

YRKESHÖGSKOLORNAS INTERNATIONELLA RIKTNING

	2002	2003	2004	2005	2006	Mål*
Undervisning på främmande språk räknat i studieveckor ¹	16 920	18 711	19 815	20 460	25 557	
Utbildningsprogram på främmande språk	69	70	74	75	78	
Utländska examensstuderande	3 131	3 479	3 726	3 934	4 595	4 500
- 3 mån studentutbyte från Finland ²	3 627	3 691	3 953	3 817	3 927	3 800
- 3 mån studentutbyte till Finland ³	2 242	2 635	2 893	3 068	3 316	3 000

*Mål för avtalsperioden 2004-2006 | 1 - AMKOTA, studentutbyte inklusive praktikantutbyte | 2 - Statistikcentralen
3 - Statistikcentralen, uppgifterna för 2005 är preliminära

DOKTOREXAMINA

	1991	2001	2003	2004	2005	2006
Män	353	668	673	767	726	750
Kvinnor	171	535	584	632	696	659
Sammanlagt	524	1203	1257	1399	1422	1409

Källa: UVM, databasen KOTA

MOTTAGARE AV STUDIESTÖD OCH DERAS PROCENTUELLA ANDEL AV STUDERANDEANTALET ENLIGT UTBILDNINGSNIVÅ

	2003	2004	2005	2006
Gymnasier	31 830 (26 %)	29 355 (24 %)	27 382 (23 %)	25 787 (22 %)
Yrkesläroanstalter	100 720 (78 %)	98 764 (75 %)	96 775 (73 %)	95 421 (70 %)
Yrkeshögskolor	98 589 (85 %)	97 894 (83 %)	97 043 (82 %)	95 399 (82 %)
Universitet	96 534 (63 %)	96 604 (61 %)	96 737 (60 %)	95 674 (60 %)

UTBILDNINGS- OCH FORSKNINGSPOLITIKEN

VUXENUTBILDNING ¹

Statistik över utbildning som leder till eller förbereder för examen	2004	2005	2006
Gymnasieutbildning			
Nya studerande ²	4 500	4 400	4 400
Studerandeantal ³	12 100	12 100	12 100
Grundläggande yrkesutbildning i skolform som förbereder för fristående examen			
Nya studerande ⁴	5 950	7 180	6 500
Avlagda examina	3 960	3 650	4 000
Studerandeantal	12 270	13 060	13 100
Grundläggande yrkesutbildning i läroavtalsform som förbereder för fristående examen ⁵			
Nya studerande/aloitaneet	6 540	7 160	8 000
Avlagda examina	2 540	3 190	3 500
Studerandeantal	12 540	12 720	14 270
Yrkesinriktad tilläggsutbildning i skolform som förbereder för yrkes- och specialyrkesexamen			
Nya studerande	13 000	16 300	17 500
Avlagda examina	7 600	7 400	8 500
Studerandeantal	24 000	28 400	30 000
Yrkesinriktas tilläggsutbildning i läroavtalsform som förbereder för yrkes- och specialyrkesexamen			
Nya studerande	12 580	12 870	13 500
Avlagda examina	5 440	6 920	7 000
Studerandeantal	18 940	19 770	20 170
Grundexamina vid yrkeshögskola			
Personer som inlett studier	6 300	6 900	6 200
Avlagda examina	4 300	4 500	4 100
Studerandeantal	17 700	17 400	18 300
Påbyggnadsexamina vid yrkeshögskola			
Personer som inlett studier	240	630	1 380
Avlagda examina	60	180	150
Studerandeantal	610	1 050	2 070

Källa: Statistikcentralen, om inget annat anges | 1 - Utbildning inom undervisningsförvaltningen | 2 - År 2005 uppskattning | 3 - Studerande som fyllt 18 år innan studierna inleddes | 4 - År 2005 enligt uppskattning | 5 - Inkluderar även uppgifter för utbildning enligt läroplansgrunderna

övningskolor, har bidragit till medborgarinflytande. Elevkårer har grundats även vid alla 1–6-skolor och gamla elevkårer har utvecklats genom att se över deras verksamhet. Under projektet utarbetades också riksomfattande utbildnings- och informationsmaterial.

Studier som främjar medborgarfärdigheterna och deltagandet i medborgarsamhället har fastställts som ett tyngdpunktsområde för utbildningen inom det fria bildningsarbetet. Omfattningen av dylika studier uppgick till uppskattningsvis 163 000 timmar, och i utbildningen deltog omkring 203 000 personer.

Barn och ungdomars välfärd i fokus

Under 2006 arrangerade 94 procent av kommunerna (389 kommuner) morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever. I verksamheten deltog sammanlagt 41 575 elever i årskurs 1 och 2 och i specialundervisning. Det timantal som berättigar till statsunderstöd inom morgon- och eftermiddagsverksamheten ökades från tre till fyra timmar per dag. Enligt en utredning har morgon- och eftermiddagsverksamheten förbättrat möjligheterna för alla barn att delta i handledd, aktiverande och trygg verksamhet, minskat den tid som barn tillbringar ensamma utan en vuxen person samt underlättat sammanjämkningen av familj och arbetsliv.

Undervisningsministeriet lanserade en åtgärdsplan med lång verkningstid som avser att höja barns och ungdomars välbefinnande i skolan samt motverka utslagning. Arbetet med att ta fram anti-mobbingsprogrammet KiVa Skola inleddes i samarbete mellan psykologiska institutionen och Centret för inlärningsforskning vid Åbo universitet. Programmet

Utbildning Forskning

avser att påverka hela klassen genom att framhäva varje enskild elevs ansvar för allas trivsel.

Undervisningsministeriet lät i samarbete med Utbildningsstyrelsen göra en utredning av finskundervisningen för elever med invandrarbakgrund och av specialbehoven hos unga invandrare som kommit till Finland i slutskedet av den grundläggande utbildningen. Undervisningen av invandrarelever anvisades mer resurser.

Undervisningen av invandrarelever tilldelades mer resurser. Kommunerna har beviljats höjd statsandel för elever med främmande språk i den grundläggande utbildningen. Av elever med annat modersmål än finska eller svenska går något under 40 procent vidare till gymnasiet efter den grundläggande utbildningen.

Beredning av en långsiktig strategi för specialundervisningen inleddes. I projektet för regionala specialundervisningstjänster medverkade nästan 100 skolor.

Enligt länsstyrelserna är skolnätet i den grundläggande utbildningen fortfarande rätt vältäckande trots att antalet skolor har skurits ner. Den regionala tillgängligheten av undervisning är i genomsnitt god både på riksplanet samt i länen och landskapen. I alla län förekommer det stora skillnader mellan kommunerna, och skillnaderna har ökat något. Skolstorleken håller på att växa i hela landet. Det svens-

ka skolnätet är glesare än det finska och svenskspråkiga elever har i genomsnitt längre skolväg än finskspråkiga. Antalet svenskspråkiga barn i skolpliktsålder sjunker långsammare än medeltalet.

Mer rörlighet i yrkesutbildningen inom Europeiska unionen

De europeiska ministrarna med ansvar för yrkesutbildningen antog i december Helsingforskommunikén som syftar till att utarbeta gemensamma verktyg för bättre rörlighet inom den yrkesinriktade utbildningen och erkännandet av tidigare förvärvat kompetens före 2010.

Erkännandet av tidigare förvärvat kompetens i den formella utbildningen inom samtliga utbildningssektorer har garanterats genom lagstiftning. Arbetet med att bygga upp ett system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET) har nått försöksstadiet. Bland annat ovan nämnda åtgärder bidrog på ett väsentligt sätt till att det var möjligt att uppnå de mål som uppställts vid uppföljningsmötena för de för yrkesutbildningen ansvariga ministrarna.

Yrkesprov infördes i den grundläggande yrkesutbildningen. Ett särskilt stödprogram bidrog till inlärnigen på arbetsplatsen och bedömningen av denna. Rekommendationer om kvalitetssäkringen i yrkesutbildningen, som baserar sig på

den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning, bereddes i samråd med Utbildningsstyrelsen, utbildningsanordnare och representanter för arbetslivet.

Enligt strategin för yrkesinstitut stimulerades utvecklingen av hela yrkesutbildningen och uppbyggandet av ett nätverk av utbildningsanordnare. Vid utgången av 2006 tillhandahölls grundläggande yrkesutbildning av 169 instanser, inklusive staten. Under 2006 skedde tre fusioner av utbildningsanordnare i den grundläggande yrkesutbildningen, med resultatet att deras antal sjönk med sex.

Prisen per enhet i yrkesutbildningen fastställdes enligt de nya finansieringsgrunderna. Resultathänsyn upptogs bland grunderna för den kalkylerade finansieringen.

Ett försök med handledande och förberedande utbildning inför den grundläggande yrkesutbildningen inleddes. I försöket medverkar 56 utbildningsanordnare.

Arbetet för att ta fram ett system för elektroniska ansökningar fortsatte. Målet är att systemet för den utbildning som omfattas av gemensam ansökan färdigställs under hösten 2007 och införs genomgående vid gemensam ansökan våren 2008.

FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSVERKSAMHETENS UTGIFTER PER SEKTOR

År	Företag		Offentliga sektorn ¹		Högskolesektorn		Sammanlagt Milj. euro	Reell förändring från föregående år %	FoU-utgifter av BNP % ²
	Milj. euro	%	Milj. euro	%	Milj. euro	%			
2002	3 375,1	69,9	529,7	11,0	925,6	19,2	4 830,3	3,3	3,35
2003	3 527,9	70,5	515,4	10,3	961,7	19,2	5 005,0	4,0	3,43
2004	3 683,5	70,1	530,1	10,1	1 039,8	19,8	5 253,4	4,4	3,46
2005	3 876,9	70,8	554,7	10,1	1 042,1	19,0	5 473,8	3,5	3,48
2006	4 057,7	70,7	565,5	9,9	1 113,1	19,4	5 736,3		3,41

1 - BNP 2004 och 2005 preliminära uppgifter från Statistikcentralen, BNP 2006 finansministeriets prognos | 2 - Uppskattning utgående från enkätvar och andra kalkyler

Yrkeshögskolorna i brytningsskede

Sex yrkeshögskolor har förberett sammanlagningar som kommer att resultera i tre privata yrkeshögskolor. Av dessa inledde en sin verksamhet i början av 2007 och de övriga kommer att göra det den 1 augusti 2008. Ändring av huvudman från kommunal till privat förbereds på många håll. Elva enheter beslutade att lägga ner utbildningen för ungdomsexamen.

Flera yrkeshögskolor har trappat ner antalet utbildningsprogram, slagit samman program till större och effektivare helheter samt kommit överens om att fördela uppgifter med andra yrkeshögskolor. Tre samprojekt mellan universitet och yrkeshögskolor slutfördes. De syftade till att bringa klarhet i arbetsfördelningen mellan universiteten och yrkeshögskolorna, avskaffa överlappande funktioner, fastställa profiler och fokusområden för varje högskola samt bygga upp gemensamma infrastrukturer för verksamheten.

Yrkeshögskolornas regionala effekt stärktes genom forsknings- och utvecklingsinsatser som tjänar undervisningen och utvecklingen av den samt det regionala närings- och arbetslivet. Volymen av verksamheten, mätt enligt utgifter, ökade med 32,8 procent från 2004. Yrkeshögskolorna stod för 8,5 procent av hela högskolesektorns FoU-utgifter. Verksamhetens volym, mätt i årsverken per antalet lärare, överskred det mål som fastställdes för avtalsperioden (20 %). Andelen läroprovet inom ramen för olika projekt fortsatte att öka. Dyliga prov genomförs på uppdrag av organisationer inom arbetslivet eller under ledning av en representant för arbetslivet. Den internationella inriktningen inom FoU blev starkare, trots att det finns en stor variation mellan yrkeshögskolorna.

Den strukturella utvecklingen av universiteten gick vidare

Den reella ökningen av universitetsväsendets omkostnadsanslag uppgick till 20 miljoner euro. Antalet nyantagna studerande vid universiteten gick tillbaka från året innan, medan antalet studerande ökade något. En måttlig ökning sågs också i antalet avlagda universitetsexamina. Tack vare 1 409 avlagda doktorsexamina kom man nära målet för 2004–2006, dvs. 1 450 examina.

Antagningen av studerande förenklades och arbetet med att utveckla undervisningen fortsatte. Åtgärderna syftar till att förkorta studietiderna och förlänga arbetskarriärerna. I resultatavtalen för 2004–2006 fastställdes som mål att 50 procent av de nyantagna bör ha tagit studenten samma år. Detta mål uppnåddes inom de tekniska vetenskaperna (69,8 %) och naturvetenskaperna (49,5 %). Generellt sett ökade andelen samma års studenter från 36,5 till 37,9 procent.

Individuella studieplaner, som stöder studiehandledningen och studieförloppet, har blivit en del av rutinerna vid universiteten. De gällande förfaringsätten för tillgodoräknande av tidigare avlagda studier och tidigare förvärvat kompetens utreddes, samtidigt som man utarbetade rekommendationer för gemensamma principer och processer för tillgodoräknande av studier vid högskolorna.

Universiteten utarbetade åtgärdsprogram för strukturell utveckling. Projektfinansieringen fokuserades på långsiktiga nationella utvecklingsprojekt och den strukturella utvecklingen av högskolorna. Tyngdpunkten i de strukturella utvecklingsprojekten var att stöda spetsforskningsammanslutningar, elektronisk ärendehantering och universitetens samarbete. För att befästa samarbetet inom högskolesektorn inleddes tre projekt (huvudstadsregi-

onen, Åbo respektive Östra Finland) för att ta fram nya samarbetsstrukturer. Uppföljningen av den strukturella utvecklingens inverkan på personalen inleddes.

Arbetet med att ta fram ett kvalitetsystem för universiteten fortsattes i samråd med Rådet för utvärdering av högskolorna. Finansieringsmodellen lägger allt större vikt vid forskning, forskarutbildning och internationalisering. Resultatstyrningsportalen KOTA, som avser att effektivisera resultatstyrningen och baserar sig på elektronisk ärendehantering, togs i bruk.

Förutsättningarna för forskning och undervisning stärktes. En utredning gjordes av reformen av universitetens ekonomiska och administrativa ställning. Utgående från denna utredning ändrades universitetslagen så att alla universitet tillåts fondera medel.

Antalet examina inom vuxenutbildningen ökade

Den vuxenutbildning som ingår i undervisningsministeriets förvaltningsområde tilldelades i budgeten totalt cirka 606,6 miljoner euro. Av denna summa allokerades 70 procent till upprätthållande och höjning av kompetensen, 25 procent till utbildning som bidrar till jämställdheten och medborgarsamhället och 5 procent till fortbildning för undervisningspersonalen samt andra utvecklingsinsatser.

Antalet avlagda examina inom vuxenutbildningen ökade speciellt inom den grundläggande yrkesutbildningen och den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Största delen av den självständiga vuxenutbildningen, inklusive det fria bildningsarbetet, utgörs likväl av utbildning som är inriktad på att upprätthålla och komplettera kunskaper och som följaktligen inte leder till examen.

Utbildning Forskning

Antalet deltagare i den självständiga vuxenutbildningen har utvecklats positivt. Den positiva utvecklingen har ytterligare höjts dels av en ökning av efterfrågan på grund av ändringar i arbetslivet och åldersstrukturen, dels av bättre resurser och insatser för att bredda deltagarbasen. Utbildningsutbudet för den arbetsföra vuxna befolkningen breddades och informationshandledningen effektiviserades.

Medelålders yrkesarbetande personer med enbart folk- eller grundskolebakgrund har fått bättre möjligheter att delta i vuxenutbildning genom programmet Kunskapslyftet. Utbudet av vuxenutbildning vid yrkeshögskolorna har blivit mångsidigare tack vare att högre yrkeshögskoleexamen har införts och öppen yrkeshögskoleverksamhet har inlett.

Den största ökningen i deltagarantalet skedde inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen i form av läroavtalsutbildning som leder till yrkes- eller specialyrkesexamen. Inom den institutionella utbildningen ökade mest den yrkesinriktade tilläggsutbildningen som leder till yrkes- och specialyrkesexamen samt den institutionella grundläggande yrkesutbildningen som leder till fristående examen. Både antalet nya studerande och antalet avlagda examina i utbildningen för yrkeshögskoleexamen för vuxna gick tillbaka omkring 10 procent. Å andra sidan praktiskt taget fördubblades antalet nya studerande i utbildningar som leder till högre yrkeshögskoleexamen.

Satsningar på forskning samt utbildning av forskningspersonalen

Inom undervisningsministeriets förvaltningsområde kanaliserades ökningen av den offentliga FoU-finansieringen till den konkurrensutsatta forskningsfinansiering-

en som delas ut via Finlands Akademi och till universitetens basfinansiering. Finlands Akademi kunde dela ut forskningsfinansiering för 205,6 miljoner euro, vilket innebar en ökning om 30 miljoner euro från föregående år. Ökningen allokerades till internationalisering, den allmänna ansökningen av forskningsanslag och undervisningsministeriets understöd till forskarskolorna.

Andelen forskningsanställda av hela den sysselsatta arbetskraften var i Finland den största i OECD-länderna, nästan 2 procent. Målen för utvecklingen av forskarutbildningen inbegriper att volymen bör motsvara behovet och kvaliteten höjas ytterligare. Ett åtgärdsprogram för utveckling av forskarutbildningen och –karriären upprättades för 2007–2011. Från och med början av 2007 verkar 119 forskarskolor som finansieras av undervisningsministeriet (124 år 2006). Vid dem finns sammanlagt 1 453 forskarskoleplatser (1 458 år 2006) som finansieras av undervisningsministeriet samt 51 koordinatörer.

Samverkan mellan forskning och samhälle ökades. 14,4 miljoner euro statsunderstöd enligt prövning delades år 2006 ut (9,8 miljoner euro 2005) för att främja samverkan inom forskningen samt mellan forskningen och samhället. Det tredje vetenskapsforumet arrangerades och statens pris för informationsspridning delades ut.

Forskningen och informationssamhället befästes genom stödtjänster och informationsförsörjning för forskningen. Anskaffning av en ny superdator samt tjänster för att förnya Funet-nätet inleddes. Man beslutade att delta i inrättandet och finansieringen av en nordisk grid-organisation. Nationalbibliotekets ställning befästes. Undervisningsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets gemensam-

ma arbetsgrupp tog fram förslag till rationaliseringen av nätverket av forsknings- och försöksstationer och till effektivare samarbete som en del av den strukturella utvecklingen av forskningssystemet.

324 000 studerande mottog studiestöd

Totalt 324 146 studerande fick studiestöd år 2006, vilket är 1,8 procent mindre än året innan. Statsgaranti för studielån hade beviljats 132 300 studerande, vilket är 41 procent av samtliga stödtagare. Studiestödets nyttjandegrad varierar från en läroinrättning till annan.

Studerande som beviljats statsgaranti för studielån utgjorde 41 procent av samtliga stödmottagare. Det genomsnittliga lånebeloppet var 5 700 euro hos personer som avlagt yrkeshögskoleexamen respektive 6 400 euro hos personer med högre högskoleexamen. Totalt hade 318 350 personer studielån. Lånestocken av studielån med statsgaranti uppgick vid årsslutet 2006 till 1 310,3 miljoner euro, av vilket de s.k. gamla studielånen stod för 69,4 miljoner euro.

Föräldrarnas inkomstgränser som tillämpas när studiestöd beviljas höjdes med 15 procent 1.11.2006, vilket gör studiestöd attraktivare i yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen.

Antalet personer i gymnasiet och yrkesutbildningen som erhöll stöd för skolresor förändrades inte nämnvärt. Stöd för skolresor betalades till 65 240 personer till ett belopp om 30,7 miljoner euro, vilket innebär en ökning om 10 procent från året innan.

KULTUR-, IDROTTS- OCH UNGDOMSPOLITIKEN

Kultur, Idrott

Kulturpolitik

Sektorn för kultur-, idrotts- och ungdomspolitik understöddes med totalt omkring 540 miljoner euro i budgeten för 2006. Det centrala målet var att lyfta fram betydelsen av konst och kreativt arbete som en påverkande kraft i samhället och en ekonomisk resurs. I statens satsningar på konst- och kultur sågs en reell ökning. Stödet till de nationella konst- och kulturinrättningarnas verksamhetsbetingelser och prövningsbaserade utgifter ökade proportionellt sett mest. Hälsotion och medborgaraktivitet inom idrott och motion hörde till fokusområdena. Den nya ungdomslagen trädde i kraft.

Kulturens ekonomiska effekter utreddes

Kultursektorns andel av Finlands BNP har hållit sig vid cirka 4 procent. Då man betraktar hela upphovsrättsindustrin och dess inverkan på samhällsekonomin är andelen av BNP större (6 % år 2000). Kultursektorn sysselsätter cirka 90 000 personer. Sektorns ekonomiska tillväxt baserar sig främst på kreativitetens och kulturens olika multiplikatoreffekter. Ett statistiskt system för bedömning av kulturens samhällsekonomiska effekter föreslogs.

Värdet av kulturexporten uppgick till 591,4 miljoner euro 2004, vilket var 1,2 procent av hela exporten. Importen av kulturprodukter var klart större: 887,9 miljoner euro, eller 2,2 procent av hela importen. Ekonomiska funktioner som baserar sig på kreativt arbete och i viss utsträckning åtnjuter modell- och upphovsskydd spelar en klart större roll för samhällsekonomin och exporten än kultursektorn. År 2004 stod de för en dryg femtedel av Finlands export av varor och tjänster respektive en knapp femtedel av importen.

Förslag till kreativitetsstrategi – Elva steg mot ett kreativt Finland

Arbetet med att utarbeta en kreativitetsstrategi, som fastställdes i regeringsprogrammet, syftade till att framhålla hur viktig kreativitet är för samhället överlag och identifiera möjligheterna till att främja kreativiteten. Strategins närmare 150 kreativitetsfrämjande riktlinjer eller förslag kortades ner till 11 insatspunkter med avseende på olika funktioner och förvaltningsområden.

KULTUR-, IDROTTS- OCH UNGDOMSPOLITIKEN

Nivåförhöjning att vänta i konst-institutionernas statsandelar

Enligt en ändring av lagen om finansiering som trädde i kraft i början av 2006 skall kostnadsbasen för de pris per enhet som används som grund för teatrar, orkestrars och museers statsandelar i framtiden justeras vart fjärde år från och med 2008. I fall den nu gällande statsandelsprocenten förblir oförändrad, medför det en nivåförhöjning för kulturinrättningarna om cirka 30 miljoner euro fram till 2010. Lagändringen återinförde även den årliga indexhöjningen på teaternas pris per enhet.

Årsverken vid teaternas ökade med 10. Tack vare både vidtagna kulturpolitiska åtgärder och en lyckad programpolitik slogs ett nytt rekord i teaterbesök år 2006. Antalet teaterbesök uppgick till 2 698 164 år 2006, vilket är en ökning på 10,6 procent från föregående år.

Symfoniorkestrarnas åhörarantal gick tillbaka 17 procent, vilket mest var en följd av att antalet konserter sjönk med 115. Tillbakagången är delvis ett resultat av att 2005 var ett exceptionellt gott år tack vare flera stora specialkonserter. Antalet årsverken vid orkestrar med rätt till statsandel ökade med 6.

Reformen av museilagen trädde i kraft i början av 2006. Årsverken vid museerna ökade med 30 och två nya museer

– Pansarmuseet och Visavuori-museet – kom att omfattas av statsandelar.

Digitalfotograferingen av museernas samlingar och konstverk framskrider

Av föremålen och konstverken i museerna har 15–76 procent digitalfotograferats, beroende på typ av museum. Av bildsamlingarna har 13–44 procent överförts i elektroniskt format. Bidrag från undervisningsministeriet har ökat digitaliseringsandel med omkring 15 procent under de senaste tio åren.

Åbo utsågs till Finlands kandidat i valet av Europas kulturhuvudstad 2011

År 2011 kommer två städer, från Finland respektive Estland, att vara Europas kulturhuvudstäder. I undervisningsministeriets tävling för att utse Finlands kandidat deltog sju städer. En expertpanel som tillsatts av ministeriet arbetade under våren med att utvärdera städernas ansökningar och sammanställa en utvärderingsrapport. Kulturminister Tanja Saarela utsåg Åbo till Finlands kandidat strax före midsommar. Finland förmedlade Åbos kandidatur till EU vid slutet av året.

Åtgärdsprogrammet Lika tillgång till konst och kultur sattes igång

Åtgärdsprogrammet Lika tillgång till konst och kultur (2006–2010), som syftar till att stärka språk- och kulturminoriteters och handikappades kulturella rättigheter, publicerades och arbetet med att verkställa det inleddes omgående. Undervisningsministeriet har tilldelat extra resurser för handikappsamfundens kulturverksamhet, projekt för bättre tillgänglighet till kultur samt för rådgivningstjänsten Kultur för alla. Utvecklingen av teaterverksamhet på teckenspråk inleddes och Teater Totti beviljades 160 000 för att utveckla verksamheten i en yrkesmässig riktning.

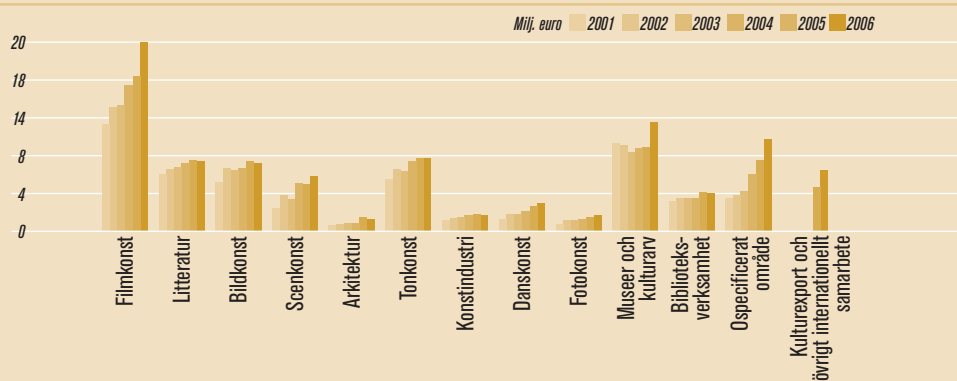
Barnkulturcentrens nätverk Aladdins lampa har lyckats

Det barnkulturpolitiska programmet verkställdes genom att bland annat höja anslaget till barnkulturcentrens nätverk Aladdins lampa med 14 procent. Bedömningen av den första verksamhetsperioden var positiv. Nätverket för barnkulturarbete har goda utgångspunkter: målsättningar som kompletterar varandra, kriterier som jämställdhet och tillgänglighet samt vilja att skapa högkvalitativ verksamhet i områden med få aktörer.

Mer understöd till dans

Bidragen till regionala danscentra ökades med en tredjedel. Målet var att skapa sammanlagt cirka 880 arbetstillfällen av olika längd, och resultatet var cirka 1 000. I antalet produktioner och årsverken lyckades man inte helt uppnå målen, men det lyckades man däremot med i fråga om antal föreställningar och olika evenemang. Antalet åskådare och andra medverkande

KULTURUNDERSTÖD BEROENDE PÅ PRÖVNING

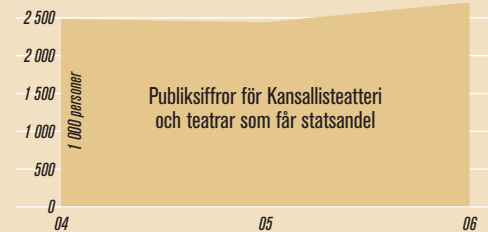

KONST- OCH KULTURFINANSIERING

TEATRARNAS PUBLIKSIFFROR

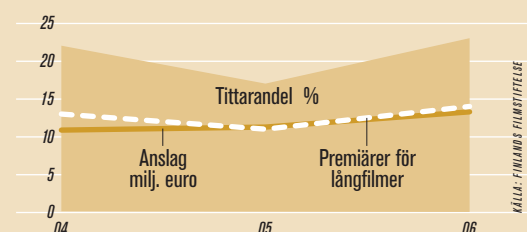
NATIONALOPERANS OCH SYMFONIORKESTRARNAS PUBLIK

BESÖKARANTAL I MUSEERNA

INHEMSK FILM

överskred målet med bred marginal. Åtgärderna ökade sysselsättningen inom dans och teater också utanför huvudstadsregionen.

Finländsk film fick långsiktigt understöd

Produktioner av finländsk film har anvisats över 4 miljoner euro tilläggsfinansiering under 2003–2006. Under året hade fler finländska filmer än tidigare premiär. Också finländska filmers andel av filmpubliken ökade från föregående år och ligger nu internationellt sett på en hyfsad nivå. För att trygga kontinuiteten och variationen, möjliggöra risktagning och utveckla produktionsstrukturerna måste anslagen till finländsk film höjas närmare den nordiska genomsnittsnivån.

Fyra barnfilmer hade premiär 2006, medan antalet i början av årtusendet var i medeltal en film per år. Åtgärderna som sattes in för barnfilm år 2001 har burt frukt.

Ökade anslag för filmbranschen har också bidragit till att höja dess affärsekonomiska och sysselsättande kapacitet, samtidigt som film har blivit ett mer trovärdigt investeringsobjekt.

Mediefostran, mångsidig audiovisuell innehållsproduktion och kulturarvet i fokus

Undervisningsministeriet lanserade projektet Mediamuffins för att skapa en trygg mediemiljö för barn. Projektet syftar till att påverka barns användning av media och förbättra deras mediekompetens. Projektet har nått ut till många barn under 8 år samt till vuxna som arbetar med dem. En utvärdering visade att barnen utvecklade sina sociala färdigheter och sin känslom-

kompetens samt lärde sig att förhålla sig kritiskt till mediematerial.

Mer insatser riktades på att förbereda utvidgningen av det audiovisuella kulturarvet. Som mål fastställdes att radio- och televisionsarkivet skall kunna börja fungera hösten 2008. I arbetet ingår också en reform av lagen om friexemplar samt justering av anslagsramarna för Finlands filmarkiv.

Anslagen för kulturens informations-samhälle har gjort det möjligt att i första hand underlätta digitaliseringen av olika konstområdets databaser och bygga upp nättjänster för de centrala instanserna. Projektet Digitaalset Demot som inleddes 2006 förbättrade audiovisuella och andra kulturella produktionsbolags möjligheter till att utveckla produkternas innehåll.

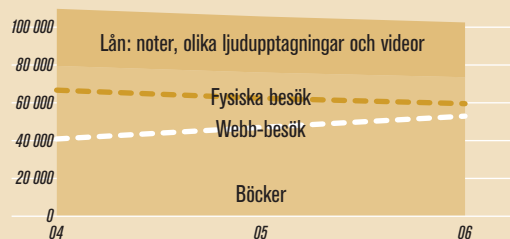
Strategin Kulturen i informationssamhället ställer som mål att hela det centrala kulturarvet senast 2010 bör ha överförts till digitalt format och lagrats i ett textnät där alla har tillgång till det enligt fastställda prioriteringsplaner. Projektet har löpt långsammare än förväntat, men bland annat arbetet med att bygga upp gemensamma söksystem (Finlands museer online, Muus@net) och samarbetet mellan institutionerna (eKam-samarbetet) har framskridit enligt plan.

Något färre lån och besök på biblioteken

Utlåningsvolymen och antalet fysiska besök vid de offentliga biblioteken har gått tillbaka. Den proportionellt sett största minskningen har skett i lån av faktalitteratur, i och med att människor allt oftare börjar med att söka efter information på internet. En del av biblioteksbesöken sköts nu i form av webbtjänster. För att hämta material och bläddra i databaserna

KULTUR-, IDROTTS- OCH UNGDOMSPOLITIKEN

BIBLIOTEKENS UTLÅNING

måste man fortfarande gå till biblioteket. Webbesöken är på uppgång i takt med att bibliotekstjänster blir tillgängliga på nätet och också bibliotekens webbmateriale kan användas via internet.

Biblioteket för synskadade har sett en kraftig ökning av utlåningen och förmedlingen tack vare att digitala ljudböcker tagits i bruk. Eftersom en digital ljudbok kopieras över på diskett/CD då någon

beställer boken, löper utlåningen snabbare och inga köer uppstår.

Bildningen av gemensamma administrativa biblioteksverk har inte lett till färre bibliotek och filialer. Undervisningsministeriet gjorde upp ett utvecklingsprogram för biblioteken i egenskap av centra för flera olika tjänster. Programmet avser att ta fram alternativ för biblioteken, som påverkas av förändringarna i kommun- och servicestrukturerna.

Ökad satsning på kulturexporten

I enlighet med regeringens strategidokument utarbetade undervisningsministeriet i samråd med utrikesministeriet, handels- och industriministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet och arbetsministeriet samt intresseorganisationer för teknologi-branschen, utrikeshandeln och turismen ett förslag till Finlands utvecklingsprogram för kulturexport 2007–2011. Program-

förslaget publicerades den 1 mars 2007.

I slutet av 2006 lanserades ett stöd-nätverk för kulturexporten, i vilket samtliga Finlands beskickningar i utlandet, Tekes', CTF:s och Finpros kontor samt vetenskaps- och kulturinstituterna ingår. I Finland omfattar nätverket statens konstförvaltning, konstinformationscentralerna och vissa andra instanser. Sammanlagt är det fråga om 220 aktörer. Utredningar sattes igång om både utbildningen i kulturexport och spridningen av för utlandet avsedd information om kulturturism i Finland. År 2006 beviljades 1,6 miljoner euro i understöd till kulturexport.

Upphovsrättslagen och -systemet utvecklades

Arbetet med att reformera upphovsrättslagstiftningen och förbättra upphovsrätts-systemet fortsatte. Dessa delområden utgör hörnstenarna i upphovsrättspolitiken. De krav som informationssamhället medför uppmärksammades i enlighet med informationssamhällsprogrammet. Kompetenslyftet med avseende på upphovsrättsliga frågor i anknytning till utveckling av upphovsrättsystemet har inletts.

De ändringar i upphovsrättslagen och strafflagen som påkallas av informations-samhällsdirektivet trädde i kraft den 1 januari 2006 och ändringarna som följde av följerättsdirektivet trädde i kraft den 1 juni 2006. I upphovsrättslagen infördes även förändringar som påkallas av direktivet om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, vilka trädde i kraft den 1 september 2006.

I enlighet med bestämmelserna i upphovsrättslagen antogs besluten om förvaltningsorganen för följerättsliga frågor och upphovsrättsersättningen för privat kopiering.

NYCKELTAL FÖR KULTURUTBYTE OCH KULTUREXPORT FRÅN FINLAND 2001–2005

	2001	2002	2003	2004	2005
Filmkonst - Icke-kommersiella visningar utomlands ¹					600
Litteratur - Översättningar av finländska böcker ²	143	177	190	186 ³	163 ⁴
Bildkonst - Utställningar, expertbesök osv. ⁵	62	68	70	68	76
Scenkonst ⁶					
Utlandsbesök av teatrar med statsandel	82	134	116	111	95
- Antal sålda biljetter	40 840	24 411	45 596	29 036	76 500
- Föreställningar av finländska pjäser ⁷	11	12	16	6	18
Cirkuskonst					
- Gästspel av professionella grupper					68
- Antal åskådare utomlands ⁸					10 109
Tonkonst - Värde av exporten av lätt musik (1 000) ⁹	15 471	17 858	20 040	21 693	
Danskonst					
- Antal föreställningar ¹⁰	129	136	199	157	171
- Antal åskådare	68 611	34 150	91 390	48 284	90 288

1 - Källa: Finlands filmstiftelse | 2 - Källa: FILI | 3 - Varav 8,6 % faktalitteratur | 4 - Siffran från januari 2006, antalet kan växa när uppgifterna kompletteras | 5 - Källa: FRAME | 6 - Källa: Informationscentralen för teater i Finland | 7 - Antalet uträknat på basis av uppgifter från Informationscentralen för teater i Finland | 8 - Källa: Cirko. Statistikföringen för cirkusområdet har först nyligen kommit igång, uppgifterna innehåller de utlandsvistelser som Cirko fått till kännedom | 9 - Källa: Music Export Finland. Siffran innehåller inte artisternas gage så den egentliga siffran är något större. För den klassiska musikens del finns inga uppgifter att tillgå: t.ex. kapellmästares och musikers utlandsvistelser är omöjliga att statistikföra | 10 - Källa: Danceinfo

Kultur Idrott Ungdom

De ändringar som påkallas av den pågående reformen av lagen om friexemplar har behandlats och införs senare genom förordning. De fastställda nationella riktlinjerna befästes av EU-kommissionens rekommendation, som antogs under Finlands ordförandeskap, om att text-, ljud- och bildmaterial samt annat material i de europeiska biblioteken, museerna och arkiven skall göras tillgängliga genom ett europeiskt digitalt bibliotek.

Tonvikt på hälsofrämjande motion

Enligt enkäter har andelen vuxna som rör på sig regelbundet minst tre gånger i veckan ökat i genomsnitt fem procentenheter under detta årtionde. Motionsbenägenheten var hos kvinnor ungefär fem procent högre än hos män. Det internationella kriteriet om minst fyra motionspass i veckan uppfylldes av 41 procent av kvinnorna och 32 procent av männen.

I åldersgruppen 3–18 år uppgav 91 procent att de idrottar och motionerar. Ökningen har varit 15 procent på tio år. I idrottsföreningar verkar 417 000 barn och ungdomar. I Nyland var 50 procent av barnen och ungdomarna med i en idrottsförening, medan motsvarande andel i Norra Finland var anspråkslösa 29 pro-

cent. Trots att andelen barn och ungdomar som sysslar med motion och idrott inom en förening har fördubblats på 30 år har barns och ungdomars fysiska kondition försämrats. Detta beror enligt undersökningen på att de rör på sig mycket mindre i vardagen.

Programmet I form för livet har arbetat för att involvera idrottsföreningarna mer än tidigare i hälsotion samt engagera dem i kampen mot övervikt och fetma med hjälp av motion. Ett av insatsområdena för delegationen för hälsofrämjande motion har varit programmet Kraft i åren som riktar sig till äldre, åldringar som fortfarande bor hemma. WHO tilldelade programmet I form för livet sitt pris Counteracting Obesity Award 2006 som erkänsla för arbetet för att höja den fysiska aktiviteten bland vuxna.

År 2006 startades sammanlagt 87 klubbar för barn i årskurserna 3–9, vilka rör på sig synnerligen litet. Dessa projekt för motionsprogram för barn och ungdomar aktiverade totalt 11 000 skolelever. Föreningsverksamhet för barn och ungdomar beviljades lokala bidrag till ett totalbelopp om 1 400 000 euro fördelat på 986 projekt. De största beloppen fick föreningar som satsar på att utbilda handledarna.

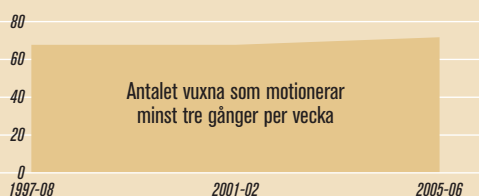
Bidrag till näridrottsplatser har fått

en framträdande roll i bidragspolitiken och informationsstyrningen. Länsstyrelsen riktade sin utvärdering av basservicen på de avgifter för idrottsplatser som kommunerna uppbär av barn och ungdomar. Något fler än var femte kommun tillhandahåller idrottsplatserna gratis för barn och ungdomar och 75 tillämpar ett delvis subventionerat pris. Situationen är fortfarande god, men trycket på att höja priserna har ökat.

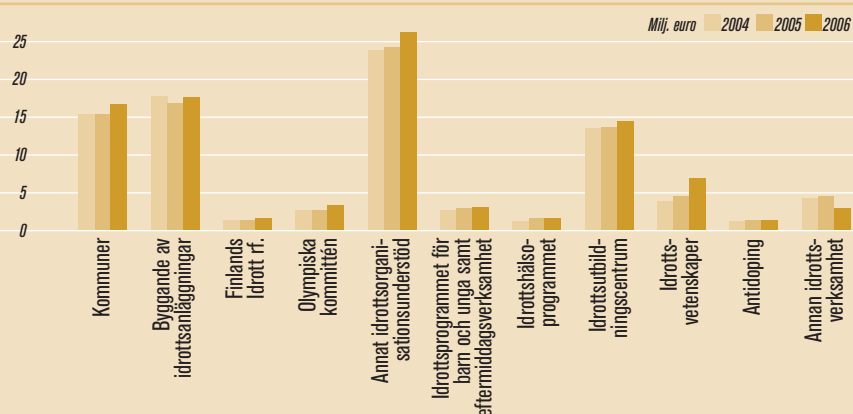
Enligt den nationella motions- och idrottsutredningen (Kansallinen liikuntatutkimus 2005-2006) medverkade 282 000 frivilliga ledare och tränare och cirka 150 000 personer i administrativa uppgifter i idrottsorganisationer och -föreningar åren 2005–2006. Projektet för utveckling av ledar- och tränarutbildningen har som mål att senast 2010 få fram ett fungerande system för ledare- och tränare i så många grenar som möjligt. År 2006 medverkade omkring 50 riksomfattande idrottsorganisationer och 8 idrottsinstitut i projektet.

I projektet Hyvä Seura (Den goda föreningen), som startat år 2003, medverkade under verksamhetsåret 20 specialidrottsförbund och andra nationella idrottsorganisationer, 20 regionala organisationer, fyra idrottsinstitut och 2 000 idrottsföreningar.

PERSONER SOM MOTIONERAR TILLRÄCKLIGT MED TANKE PÅ SIN HÄLSA, %

ANSLAG FÖR IDROTT

KULTUR-, IDROTTS- OCH UNGDOMSPOLITIKEN

Det första steget i implementeringen av de förslag som framställdes av arbetsgruppen för elitidrott var att höja anslagen till elitidrotten. För dessa medel anställde Finlands Olympiska Kommitté i samarbete med specialidrottsförbunden 15 ungdomstränare i syfte att skapa bättre betingelser för unga idrottare. Målet är att anställa totalt 60 tränare inom detta årtionde. Under året höjdes bland annat stipendiebeloppen för idrottare och tränare samt tillsattes ett elitidrottsorienterat projekt för lagbollspel.

Finland har den mest dagsaktuella ungdomslagstiftningen i Europa

Ungdomsarbetslösheten har gått tillbaka 27 procent under regeringsperioden, medan arbetslösheten överlag sjönk med 20 procent (källa: slutrapport för politikprogrammet för sysselsättning). I presidentvalet var valdeltagandet bland de unga nästan lika hög som hos befolkningen i medeltal. Med anslag för kommuner-

nas grundläggande ungdomsarbete, föreningsverksamhet och förebyggande alkohol- och drogarbete har det varit möjligt att stödja ungdomars aktiva medborgarskap och sunda livshållning. Ungdomar röker mindre, antalet helnyktra ungdomar har ökat och allt färre prövar på eller använder droger.

Under året medverkade ministeriet i ett omfattande nationellt projekt för kyrkans ungdomsarbete som syftade till att bland annat aktivera unga att rösta vid församlingsval. Samarbetet med kyrkans ungdomsarbetsprojekt var lyckat trots att det ökade deltagandet i församlingsval uteblev.

Ungdomsarbetet och ungdomspolitikerna präglades i hög grad av verkställandet av ungdomslagen som trädde i kraft den 1 mars 2006. Beredningen av ett lagstadgat ungdomspolitiskt utvecklingsprogram inleddes med ett barn- och ungdomspolitiskt forum som sammankallades av statsministern. En förberedelsegrupp med representation för samtliga ministerier och de viktigaste expertorganen tillsattes i

december. Kommunerna åläggs i ungdomslagen att ge de unga möjlighet att delta i behandlingen av ärenden som gäller ungdomsarbete och ungdomspolitik på lokal och regional nivå och ge de unga möjlighet att höras i ärenden som berör dem. Detta åtagande har mottagits positivt.

Lagen om fördelningen av tippningsvinstmedel har höjt ungdomsarbetets andel av avkastningen av tippnings- och vadhållningsspel samt penninglotterier. De ökade anslagen har gjort det möjligt att dels uppnå de riksomfattande ungdomsorganisationernas tidigare biståndsnivå, dels på många olika sätt stödja de ungas egen aktivitet och det fostrande ungdomsarbetet.

Utöver statsandelarna till kommunernas ungdomsarbete (7,1 miljoner euro) beviljades kommunerna allokerade statsunderstöd till ett belopp om cirka 12 miljoner euro. Kommunerna har betydligt ökat utbudet av informations- och rådgivningstjänster för unga. Ett nytt initiativ 2006 var anslag till byggande, totalrenovering och utrustning av 36 ungdomslokaler, vilket beviljades totalt 1,7 miljoner euro. De riksomfattande ungdomscentrernas verksamhet har fortsatt att öka i volym och utbud.

Av de 200 ungdomsverkstäderna har cirka 80 procent omvandlats till permanenta. I verkstäderna arbetade under året omkring 7 500 ungdomar. Av dem fortsatte 70 procent i utbildning eller arbete; det uppställda målet var 50 procent. Med andra ord lyckades man klart över förväntningarna.

Finlands position i ungdomsarbetet och ungdomspolitikerna i Europa stärktes tack vare det välskötta EU-ordförandeskapet. Finland var också ordförande för Barents euroarktiska råds ungdomspolitiska arbetsgrupp.

ANSLAG OCH NYCKELTAL FÖR UNGDOMSARBETET

Funktioner	Deltagare			Anslag (milj. euro)		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Kommunernas ungdomsarbete				6,00	6,10	7,07
Ungdomsorg. och org. som bedriver ungdomsarbete	830 000	850 000	850 000	10,40	11,20	11,73
Verkstäder för ungdomar, antal	8 000	7 100	7 000	1,40	2,00	4,10
- ungdomsarbetslöshet, pers.	34 800	30 500	26 500			
Riksomfattande ungdomscentraler (dagar)	176 000	217 000	230 000	3,80	4,30	4,30
Eftermiddagsklubbar för skolelever	1 500	1 550	1 600	1,00	1,10	1,10
Ungdomsforskning, projekt	15	15	15	0,80	0,85	0,875
Informations- och rådgivningstjänster	40	72	157	0,50	0,70	0,725
Förebyggande drogarbete, projekt	50	72	82	0,84	0,84	1,00
Regionutveckling, projekt	55	53	60	0,70	0,90	1,00
Programmet Avartti, antal ungdomar	700	750	800	0,20	0,30	0,40
Ung Kultur						
- Kulturgrupper (CIMO), unga	1 411	1 364	1 574	0,10	0,13	0,13
- Ung kultur evenemang	7 400	21 000 ¹	1 800	0,40	0,35	0,15

1 - Skolans Storfest i Uleåborg | Ungdomsarbetslöshet/källa: arbetsministeriets statistik

Kyrkliga ärenden

Undervisningsministeriets sektion för kyrkliga ärenden handlägger ärenden som hänför sig till den evangelisk-lutherska kyrkan, det ortodoxa kyrkosamfundet och övriga religiösa samfund samt religionsfrihet och begravningsväsendet. Ministeriets viktigaste instrument är lagberedningen. Sektionen handhar även myndighetsuppgifter med avseende på de stupade. Finlands ortodoxa kyrkostyrelse fungerar som ämbetsverk inom sektionen.

Beredningen av en genomgripande reform av lagstiftningen som gäller det ortodoxa kyrkosamfundet slutfördes och en ny lag om det ortodoxa kyrkosamfundet trädde i kraft den 1 januari 2007. Den nya lagen stärker samfundets interna självstyrelse. Den närmare styrningen av samfundets verksamhet och förvaltning har ålagts kyrkomötet, medan samfundets central- och stiftsadministration har överförts till samfundet självt.

För översyn av lagberedningen i kyrkliga ärenden tillsattes en gemensam arbetsgrupp för undervisningsministeriet och den evangelisk-lutherska kyrkan.

Avsikten är att effektivisera lagberedningsprocessen och höja kvaliteten i den.

Arbetet med att bygga upp ett system för statsunderstöd till registrerade religionssamfund fortsatte utgående från arbetsgruppens förslag. Förslag om bidragssystemet anpassades till statens utgiftsramar och budget. Statsbidragssystemet kunde inte införas 2007 eftersom man inte kunde få fram tillräckliga anslag i budgeten.

INTERNATIONELLT SAMARBETE INOM UTBILDNING OCH KULTUR

Internationella

Ut-samarbete

Tyngdpunkterna för undervisningsministeriets internationella verksamhet är att främja samarbetsprogram inom utbildning och kultur samt att förenkla finansieringen av den internationella kulturverksamheten.

Finland antog två viktiga Unescokonventioner år 2006. Unescos konvention om främjande av och skydd för mångfalden av kulturella uttryck är den första multilaterala överenskommelsen i frågan. Den stärker även det internationella samarbetet inom kultur och kulturpolitik. I konventionen ingår viktiga principer, såsom jämställdhet mellan olika kulturer. Det andra viktiga fördraget är konventionen mot dopning. Den är ett viktigt steg i att effektivisera det globala insatserna mot dopning.

Under EU-ordförandeskapet definierade undervisningsministeriet tillsammans med utrikesministeriet Finlands ambitioner i multilaterala organisationer som är viktiga för förvaltningsområdet.

Undervisningsministeriet färdigställde sitt handlingsprogram Finland, Asien och internationellt samarbete. Programmet innehåller konkreta åtgärder och förslag för närmare samarbete med Asien inom undervisningsministeriets förvaltningsområde. Utgående från programmet inleddes en omfattande utredning av behovet av ökad närvaro av undervisningsministeriets

förvaltningsområde och uppbyggandet av stödpunkter för verksamheten i Asien.

Undervisningsministeriets Rysslandsprogram verkställdes inom konst, kultur och utbildning. Under Finlands EU-ordförandeskap arrangerades expertmöten inom såväl kultur som utbildning i syfte att stimulera samarbetet mellan EU och Ryssland och förverkligandet av det s.k. fjärde samarbetsområdet. Konst- och kulturkontakterna med Ryssland främjades genom kulturfora samt genom att inleda den s.k. Kajana-processen som resulterade i att beredningen av ett EU-Ryssland-åtgärdsprogram inleddes. Inom utbildning var det främsta målet att stimulera studentutbytet och samarbetet över gränsen.

För att bringa mer klarhet i den internationella verksamheten inom kulturområdet anvisades anslag för utlandsfinländare, vänskapsföreningar och annat internationellt kultursamarbete samt för verkställandet av frändefolksprogrammet. Ministeriet kommer framledes att bygga på programmets centrala punkter och strategi i samarbete med delegationen för programmet. Ministeriets administrativa roll i verkställandet av programmet minskar i och med att dessa uppgifter övertas av organisationer inom området. En utredningsman utvärderade de framtida uppgifterna för Institutet för Ryssland och Östeuropa. Utgående från utredningen kommer institutet att specialisera sig på att stöda samarbetet mellan EU och Ryssland samt på den samhälleliga integrationen av den rysktalande befolkningen i Finland.

Under året utarbetades ett nationellt program för fostran till internationalism 2007–2010. Programmet tar fasta på en evaluering av fostran till internationalism i Finland som gjordes av Europarådets North-South Centre (Europeiska centret

för globalt beroende och solidaritet). Globalt tänkande inbegriper även att man känner till sin egen och andras kulturella bakgrund och arv. Undervisningsministeriet understödde Museiverket som handhade Finlands ordförandeskap i samarbetsgruppen för kulturarvet inom Östersjöländerna. Gruppen arbetar för att främja barns och ungdomars kulturarvsfostran, utnyttjandet av det kulturella arvet som ett instrument för regional och social integration samt hållbar kulturturism.

Europarådets kultursamarbete leddes av en finländsk ordförande. Inom utbildningsområdet fortsattes programmet för demokrati –och medborgarfostran samt programmet för lärarutbildning. Utbildningen av romska barn understöddes. Ungdomssektorn samverkade med den europeiska ungdomskampanjen "All Different - All Equal". Man deltog även i idrottsministerkonferensen i Moskva i oktober 2006 och påverkade Finlands ställningstaganden i idrottsfrågor i Europarådet i enlighet med ministeriets Europarådsstrategi.

Sektorn deltog i samarbetet inom Nordiska ministerrådet i alla dess kommittéer och förberedde sig för Finlands ordförandeskap 2007. Finland är också ordförande för Barents euroarktiska råd 2005–2007. År 2006 verkade undervisningsministeriet i Barents-samarbetet inom ungdomssektorn.

Betydande förenklingar i programmen har föreslagits i beredningen av bilaterala kulturutbytesprogram (med Belgien, Israel, Indien, Moldavien, Slovakien, Turkiet och Egypten). Avsikten har varit att lägga upp mer allmängiltiga program, som är fortlöpande hellre än tidsbegränsade. Med Tjeckien undertecknades att fortlöpande program för kulturutbyte enligt ovan nämnda riktlinjer.

EU-ORDFÖRANDESKAPET 1.7-31.12.2006

Ordglöran

0111808

Reskapet

Under Finlands ordförandeskap beslutades om fleråriga samarbetsprogram inom utbildning, kultur och ungdomspolitik. Ett inofficiellt undervisningsministermöte i Helsingfors främjade rörligheten inom yrkesutbildningen. Undervisningsministeriet arrangerade planenligt två möten på ministernivå och 23 möten på tjänstemannanivå.

Genom beredningen och genomförandet av Finlands EU-ordförandeskap ville man förbättra förvaltningsområdets verksamhetsbetingelser. Till de viktigaste resultaten hör besluten om fleråriga samarbetsprogram inom utbildnings-, kultur- och ungdomspolitik samt beslutet om EU:s sjunde ramprogram för forskning. Slutsatserna om effektiv och jämlik utbildning antogs. Man behandlade även EU-kommissionens meddelande om moderniseringen av högskolorna i Europa samt förslaget om inrättandet av ett europeiskt teknologiiinstitut.

Ett inofficiellt undervisningsministersmöte antog en gemensam Helsingforskommuniké om att fortsätta Köpenhamns-

processen för bättre europeiskt samarbete inom yrkesutbildningsområdet.

Slutsatserna om digitalisering och elektronisk tillgång samt digital bevaring av kulturellt material godkändes. Avsikten är att utgående från dem inrätta ett europeiskt digitalt bibliotek. Beslut fattades om evenemanget Europas kulturhuvudstad. Under ordförandeskapet färdigställdes även verksamhetsplanen för främjande av normer för mobilitet och utlåning av museernas samlingar. År 2008 utsågs till Europeiska året för interkulturell dialog.

I fråga om ungdomsfrågor antogs resolutionen om verkställandet av de gemensamma målen för ungdomars deltagande och information i syfte att främja ungdomars roll som aktiva unionsmedborgare.

Ett inofficiellt möte för idrottsministrarna beslutade att tillsätta en arbetsgrupp för att utreda idrottsrörelsers förhållande till EU-lagstiftningen.

De viktigaste ärenden med avseende på horisontella frågor inom EU var Rådets och Parlamentets gemensamma beslut om tjänstedirektivet och Kommissionens årsrapport om hur målen i Lissabonstrategin verkställts inom EU och på det nationella planet.

Undervisningsministeriet handhar bland annat EU-frågor som gäller utbildning, forskning, ungdom, kultur, upphovsrätt och det audiovisuella området. Undervisningsministern representerar Finland i rådets sammansättningar som behandlar utbildnings- och forskningsärenden och kulturministern handhar ungdoms-, av- och kulturärendena i rådet.

FINANSIERING OCH UTVECKLING AV
FÖRVALTNINGEN INOM
UTBILDNING OCH KULTUR

Undervisningsministeriet arbetade 2006 för bättre utbildningsmässig och kulturell jämlikhet, bildningsmässig och ekonomisk konkurrenskraft samt befolkningens psykiska och fysiska välbefinnande och delaktighet och deltagande. Utgifterna för undervisningsministeriets förvaltningsområde uppgick till 6 400 miljoner euro i statsbudgeten 2006. Anslagsbeloppet ökade med 4,4 procent från året innan.

Projektet för att inrätta servicecentra inom förvaltningsområdet gick vidare inom ramen för produktivhetsprogrammet. Undervisningsministeriets utvecklingsprogram 2007–2011 antogs. Effektiviteten och kvalitetsstyrningen i ministeriets verksamhet höjdes genom att utveckla elektronisk ärendehantering och förenkla processer.

Finansiering Utveckling

Finansiering Utveckling

Undervisningsministeriet verkställer regeringens utbildnings-, forsknings-, kultur-, idrotts och ungdomspolitik. Förvaltningsområdets grundläggande värderingar är bildning, jämlikhet, kreativitet och välbefinnande. Målet är att befästa den bildning som utgör grunden för den hållbara ekonomiska tillväxten och Finlands kulturella och materiella välfärd.

Effekterna i samhället av anslagen som tilldelats förvaltningsområdet realiserar bl.a. som en högre utbildningsnivå hos befolkningen, sysselsättning och etablering i fortsatta studier bland de utexaminerade, längre arbetskarriärer, forsknings- och utvecklingsinsatsernas effekt på den internationella konkurrenskraften samt medborgarnas jämlika möjligheter till mångsidiga undervisnings-, kultur- och idrottstjänster.

Målen i regeringsprogrammet och regeringens strategidokument realiserades i enlighet med statsbudgeten 2006. Resultatmålen för året specificerades i undervisningsministeriets resultatplan och i resultatavtalen för ämbetsverken och institutionerna inom förvaltningsområdet. En del av undervisningsministeriets prövningsbaserade statsunderstöd beviljas på basis av resultat.

Undervisningsministeriet deltog i genomförandet av regeringens sysselsättningspolitiska program, företagarpolitiska program, informationssamhällsprogram och politikprogram för medborgarinflytande. Undervisningsministeriets verksamhet styrdes även av undervisningsministeriets strategi 2015, den av statsrådet antagna utvecklingsplanen för utbildning och forskning 2003–2008, statsrådets konst- och konstnärspolitiska principbeslut samt undervisningsministeriets regionstrategi 2013.

Ministeriet beviljade statsandelar till

undervisnings- och kulturväsendet till belopp om totalt 3 154 miljoner euro, av vilket kommuner erhöll 1 250,8 miljoner euro, samkommuner 1 132,5 miljoner euro och privata samfund och stiftelser 770,7 miljoner euro. Ministeriet medverkade i beredningen av kommun- och servicestrukturreformerna. Inom basserviceprogrammet fastställdes de utgifter och intäkter som hänför sig till kommunernas uppgifter och andra åligganden per kommungrupp samt till åtgärder som behövs för att balansera dem.

I budgetförslaget för 2007 måste statsbidragen till vänskapsföreningarna skäras ner och nedläggning av Institutet för Ryssland och Östeuropa föreslogs. Riksdagen anvisade dock tilläggsanslag till vänskapsföreningsverksamheten och även Institutet för Ryssland- och Östeuropa kunde byggas vidare utgående från utredningsmannens rapport.

Strukturfondsprogrammen verkställdes inom undervisningsministeriets förvaltningsområde enligt programdokumenten och ministeriets nationella tyngdpunkter. Undervisningsministeriet verkställde och koordinerade EU:s strukturfondsprogram för programperioden 2000–2006 i samarbete med centralförvaltningen och regionala instanser. Utgångspunkten var att fullt ut utnyttja de resurser som allokerats till förvaltningsområdet. Dessutom förberedde och verkställde ministeriet åtgärderna som gällde avslutandet av programperioden 2000–2006.

Vid årsslutet 2006 hade man under programperioden 2000–2006 finansierat 2 387 strukturfondsprojekt med stöd från Europeiska socialfonden (ESF) respektive 901 projekt med stöd från Europeiska regionutvecklingsfonden (ERUF). Projektbeslut under den pågående programperioden finansierades för en summa om 886

miljoner euro (EU-finansiering och nationell motfinansiering sammanlagt).

Undervisningsministeriet finansierade den fleråriga utvärderingen av programperioden 2000–2006, "Utveckling av regionalt kunnande och strukturfondsprojekten", som analyserade hur ESF:s projekt inverkar på utvecklingen av den regionala kompetensen och hur dessa effekter omsattes i välbefinnande och konkurrenskraft på det lokala planet. Resultaten utnyttjades vid förberedelserna för programperioden 2007–2013.

Undervisningsministeriet deltog i förberedningen av programperioden 2007–2013 (Agenda 2007) i Finland och inom EU samt i Twinning-uppgifter för att höja kompetensen hos anslutnings- och kandidatländer. Man deltog i beredningen av strukturfondernas programperiod 2007–2013. Undervisningsministeriet arbetade för att förvaltningsområdets mål skall uppfyllas genom att arbetsgruppen för strukturfondernas Agenda 2007 förberedde ministeriets ställningstaganden till strategiberedningen, bestämmelserna om strukturfonderna, finansieringsramarna, programutkasterna och förvaltningsmodellen.

Beslut om servicecentra för förvaltningsområdets ekonomi- och personalförvaltning fattades mot slutet av året. Servicecentermodellen kommer att införas gradvis med början 2008.

En preliminär utredning av nuläget, kostnaderna, resurserna och databaserna med avseende på ekonomi- och personalförvaltningen vid förvaltningsområdets ämbetsverk och institutioner färdigställdes i juni 2006. Inom undervisningsministeriets förvaltningsområde kommer man att inrätta ett servicecenter för universitetens ekonomi- och personalförvaltning, med huvudsäte i Vasa och filialer i Joensuu och huvudstadsregionen. Finlands Akademi

FINANSIERING OCH UTVECKLING AV FÖRVALTNINGEN INOM UTBILDNING OCH KULTUR

kommer också att ansluta sig till servicecentret. Undervisningsministeriets betalningsställen, Riksarkivet, Utbildningsstyrelsens betalningsställen, Museiverket, Sveaborgs förvaltningsnämnd och Statens konstmuseum kommer att bli kunder hos Statskontorets servicefilial i Tavastehus.

Servicecenterprojektet organiserades i separata projekt för respektive centra i november 2006. Projektet för servicecenter för universitetens ekonomi- och personalförvaltning bereder och inrättar ämbetsverket Universitetens servicecenter, vars kunder även kan vara andra ämbetsverk än universiteten. Projektet för

kunder hos Statskontorets servicefilial syftar till att förbereda överföringen av lämpliga tjänster inom ekonomi- och personalförvaltningen till att produceras av servicefilialen. Förvaltningsrådets gemensamma personalprojekt syftar till att förbereda och stödja personalplaneringen, rekryteringen och hanteringen av personaländringarna i anslutning till servicecenterprojektet.

Förvaltningsrådets produktivetsprogram har nått verkställighetsstadiet. Rambeslutet för 2007–2011 omfattar produktivitetshöjande åtgärder som medför en minskning av behovet av statsanställd personal på undervisningsminis-

teriets förvaltningsområde med 1 300 årsverken under ramperioden, vilket är en minskning om 3,5 procent från nuläget. Nedskärningen av personalen har länkats till produktivetsprojekt som kommer att börja verka mot slutet av programperioden.

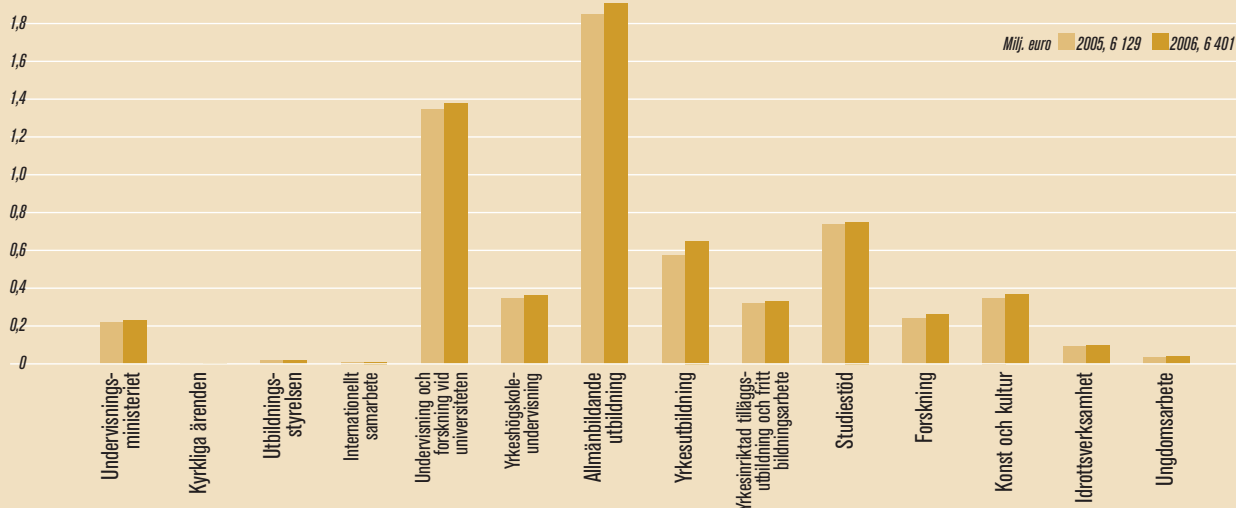
Utvecklingsprocesserna för lokalitetsstrategierna vid förvaltningsrådets ämbetsverk och institutioner samt för en strategibaserad arbetsmiljö styrdes och utvärderades.

Processerna för statsbidragen utvecklades och det blev möjligt att fylla i och lämna in ansökan om statsbidrag till undervisningsministeriet i elektroniskt for-

VERKSAMHETENS ENHETSKOSTNADER

	2003	2004	2005	Förändring 05/04	%-
Grundskola, euro/elev	5 177	5 384	5 641	257	4,8
Gymnasium, euro/elev	4 667	4 903	5 132	229	4,7
Yrkesläroverk, euro/studerande	8 226	8 466	8 680	214	2,5
Yrkehögskola, euro/studerande	6 830	7 016	7 129	113	1,6
Bibliotek, euro/invånare	46	48	48	0	0,0

UTGIFTER INOM UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Finansiering Utveckling

mat. Förbindelserna och informationsutbytet mellan tjänsten Blankett.fi och ministeriets bakgrundssystem specificerades utgående från förslag av planeringsgruppen för elektronisk handläggning av statsbidrag.

Framtidsöversikten för ministeriets verksamhetsområde granskade förvaltningsområdets verksamhet i ljuset av centrala förändringsfaktorer i omvärlden, i synnerhet globaliseringen, arbetskraftsutvecklingen, befolkningens åldersstruktur och sociokulturella förändringar. Med avseende på undervisningsministeriets verksamhetsområde förbereddes bland annat utvärderingen av implementeringen och vidare åtgärder för strategin För regionernas styrka och dessutom uppföljdes verkställandet av strategin för hållbar utveckling. Sektorarbetsgruppen för undervisningsministeriets förvaltningsområde pu-

blicerade sin rapport. Regeringens utbildningspolitiska redogörelse gavs till riksdagen i april 2006. Förvaltningsområdets IT-strategi betonade en nätverksinriktad verksamhetsmodell, elektronisk ärendehantering och administration samt en starkare gemensam kunskapsbas. Undervisningsministeriets webbplats förnyades. Den nya webbplatsen innehåller mer information än tidigare om verksamheten, de olika sektorerna och aktuella frågor.

Undervisningsministeriet utarbetade ministeriets utvecklingsprogram 2007–2011 utgående från resultaten av utvecklingsgrupp 2006. Undervisningsministeriets utvecklingsprogram är en övergripande uppställning av riktlinjer för utvecklingen av ministeriets verksamhet och organisationsreform så att ministeriet bättre än tidigare kan svara på reformtrycket från omvärlden.

Grundskolorna, gymnasierna och de offentliga biblioteken upprätthålls i regel av en kommun. Kommunerna, samkommunerna och privata utbildningsanordnare handhar yrkesutbildningen och yrkeshögskoleutbildningen.

Det finns 3 180 grundskolor, 418 gymnasier, 169 anordnare av yrkesutbildning och 29 yrkeshögskolor i Finland.

I varje kommun finns ett huvudbibliotek. Antalet biblioteksenheter, dvs. filialer, bokbussar och andra serviceställen, uppgår till närmare 1 000.

I Finland fanns 416 kommuner vid ingången av år 2007.

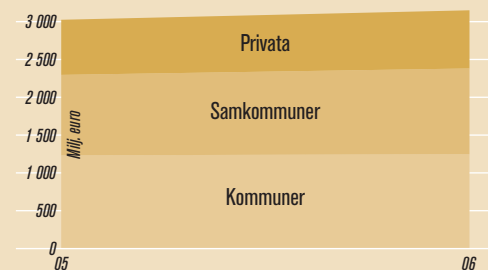
Landets 20 universitet finansieras huvudsakligen via statsbudgeten.

Ålderklassen som når arbetsför ålder har sedan 2003 varit mindre än den utgående ålderklassen. Det totala antalet elever i den grundläggande utbildningen gick tillbaka från föregående år.

Finlands befolkning förväntas växa fram till 2020. Åldersstrukturen kommer emellertid att förändras drastiskt. De yngre åldersklasserna krymper, medan de över 55 år blir allt fler. Arbetskraften minskar. Antalet personer födda utomlands förväntas öka från 130 000 i dag till 200 000 fram till 2010.

Antalet barn och ungdomar i grundskoleåldern kommer att sjunka med nästan 10 procent under perioden 2000–2010, efter vilket tillbakagången avtar. Ungdomsåldersklasserna kommer att växa fram till 2010, varefter de långsamt börjar krympa.

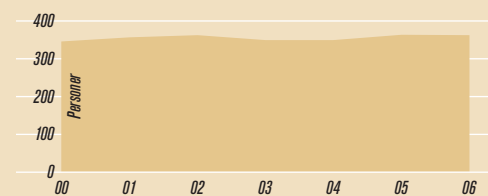
STATSANDELAR FÖR UNDERVISNINGS- OCH KULTURVERKSAMHET

ANVÄNDNINGEN AV TIPSVINSTMEDEL

UNDERVISNINGSMINISTERIETS PERSONAL

År 2006 var personalens medelålder 47,2 år
2005 - 47,1år | 2004 - 47,4 år | 2003 - 47,1 år

ÄMBETSVRK OCH INRÄTTNINGAR PÅ UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

UNDERVISNINGSMINISTERIET	UNIVERSITET	RIKSARKIVET
Besvärnämnden för studiestöd	Bildkonstakademien	MUSEIVERKET
Biblioteket för synskadade	Helsingfors handelshögskola	UTBILDNINGSSTYRELSEN
Centralkommissionen för konst	Helsingfors universitet	FINLANDS AKADEMI
Centret för internationellt personutbyte (CIMO)	Joensuu universitet	FÖRVALTNINGSNÄMNDEN FÖR SVEABORG
Depåbiblioteket	Jyväskylä universitet	STATENS KONSTMUSEUM
Finlands filmarkiv	Konstindustriella högskolan	
Forskningscentralen för de inhemska språken	Kuopio universitet	STATSBOLAG
Institutet för Ryssland och Östeuropa	Lapplands universitet	Oy Veikkaus Ab
Ortodoxa kyrkostyrelsen	Sibelius-Akademien	CSC-Tieteellinen laskenta Oy
Statens filmgranskningsbyrå	Svenska handelshögskolan	Suomenlinnan Liikenne Oy (som staten och Helsingfors stad äger hälften vara av)
Studentexamensnämnden	Tammerfors tekniska universitet	
	Tammerfors universitet	
	Teaterhögskolan	
	Tekniska högskolan	
	Uleåborgs universitet	
	Vasa universitet	
	Villmanstrands tekniska universitet	
	Åbo akademi	
	Åbo handelshögskola	
	Åbo universitet	

KONTAKTINFORMATION FÖR UNDERVISNINGSMINISTERIET

PB 29, 00023 Statsrådet

Besöksadress: Sjötullsgatan 10, Helsingfors / Sjötullsgatan 1, Helsingfors
Telefon (09) 160 04 eller (09) 578 14 | Fax (09) 135 9335 (registraturen)
opmkirjaamo@minedu.fi | fornamn.efternamn@minedu.fi
www.minedu.fi

Årsrapporten är kostnadsfri, beställningar tfn (09) 160 77389

Undervisningsministeriets publikationer 2007:23

ISBN: 978-952-485-389-7 | ISBN: 978-952-485-390-3 (PDF) | ISSN: 1458-8110

Layout: Ahoy | Tryck: Universitetstryckeriet | Pärmbild: Gorilla

OPETUSMINISTERIÓ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Undervisningsministeriets
publikationer 2007:23

